

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: 02 – 1599/3
Podgorica, 29.12.2017. godine

Na osnovu člana 139, 140, 141, 143 i 144 Zakona o elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", br. 46/10, 40/11, 53/11, 06/13 i 55/16) i člana 18 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list Crne Gore", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po službenoj dužnosti, direktor Agencije za elektronske medije donosi

R J E Š E N J E

1. Privrednom društvu „Radio i Televizija Crne Gore“ d.o.o. iz Podgorice (RTCG), javnom emiteru opšteg televizijskog programa „Prvi program Televizije Crne Gore“ (TVCG1), izriče se **upozorenje**, kao upravno-nadzorna mjera **zbog kršenja** čl. 48 stav 3 Zakona o elektronskim medijima, čl. 6 stav 1 alineja h) i 20 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", br. 35/11 i 7/16) i tačke 7.1. Odobrenja za emitovanje broj O-TV-J-01 od 25.01.2013. godine, prilikom emitovanja priloga u vezi sa apelom za pomoć djevojčici iz Bijelog Polja, dana 18. novembra 2017.g. u okviru informativne emisije „Dnevnik“ u terminu od 19:30 časova.
2. Upozorenje iz tačke 1 ovog Rješenja se izriče zbog:
 - a. emitovanja sadržaja kojim se otkriva identitet maloljetnika do 18. godine života i iznose pojedinosti iz porodičnih odnosa i privatnog života djeteta (član 48 stav 3 Zakona o elektronskim medijima).
 - b. emitovanje programskih sadržaja kojima se očigledno može nanijeti šteta duševnom razvoju maloljetnika (čl. 6 stav 1 alineja h Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima).
 - c. objavljivanja ličnih podataka maloljetnika i pojedinosti iz njihovih porodičnih odnosa i privatnog života kojima se može dovesti do ugrožavanja njihovog dostojanstva (čl. 20 stav 2 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima).
3. Privrednom društvu „Radio i Televizija Crna Gore“ d.o.o., nalaže se da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru programa „TVCG1“ sa obavezama definisanim u Zakonu o elektronskim medijima, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju za emitovanje.
4. Privredno društvo „Radio i Televizija Crna Gore“ d.o.o. dužno je da, u skladu sa članom 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima, u programu „TVCG1“, u okviru informativne emisije „Dnevnik“ u 19:30 časova, objavi informaciju o izrečenoj mjeri iz tač. 1 ovog rješenja koja glasi:
„Agencija za elektronske medije izrekla je Javnom emiteru „Radio i Televizija Crna Gore“ d.o.o. upozorenje zbog emitovanja priloga 18. novembra 2017. Godine, u informativnoj emisiji „Dnevnik“ u 19:30 časova, u vezi sa apelom za pomoć djevojčici iz Bijelog Polja, kao programskog sadržaja kojim se otkriva identitet maloljetnika do 18. godine života, iznose pojedinosti iz njihovih porodičnih odnosa i privatnog života, čime se očigledno može nanijeti šteta njihovom duševnom razvoju i ugrožavanju dostojanstva“.
5. Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog prijema.
6. Ovo rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.ardcg.org.
7. Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Na osnovu redovnog monitoringa emitovanih programskih sadržaja, nalazom Sektora za monitoring od 28.11.2017. godine (akt br. 05-1599 od 28.11.2017.g.), Agencija za elektronske medije (u daljem tekstu: Agencija) je konstatovala da je privredno društvo „Radio i Televizija Crne Gore“ d.o.o. iz Podgorice (u daljem tekstu: emiter), kao javni emiter opšteg televizijskog programa „Prvi program Televizije Crne Gore“ - TVCG1 emitovao prilog u vezi sa apelom za pomoć djevojčici iz Bijelog Polja, dana 18. novembra 2017.g. u okviru informativne emisije „Dnevnik“ u terminu od 19:30 časova.

Imajući u vidu sadržaj predmetnog programskog sadržaja (priloga), Agencija je pokrenula postupak za utvrđivanje da li je istim je došlo do kršenja Zakona o elektronskim medijima (u daljem tekstu: Zakon), Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima (u daljem tekstu: Pravilnik) i Odobrenja za emitovanje br. O-TV-J-01.

Saglasno nadležnostima ustanovljenim članom 138 Zakona o elektronskim medijima i čl. 111 i 112 Zakona o upravnom postupku, a u cilju utvrđivanja relevantnih činjenica da li je emitovanjem spornog sadržaja došlo do kršenja Zakona, Pravilnika i Odobrenja za emitovanje br. O-TV-J-01, Agencija je Savjetu RTCG dostavila nalaz Sektora za monitoring i zatražila da u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva, dostavi pisano izjašnjenje na date navode (akt broj 02-1599/1 od 28.11.2017.god.).

Dana 18.12.2017.g., Savjet javnog emitera „Radio i Televizija Crne Gore“ (u daljem tekstu: Savjet RTCG) dostavio je Agenciji pisano izjašnjenje br. 01-6778 od 15.12.2017.g. (akt zaveden kod Agencije pod br. 02-1599/2 od 18.12.2017. god.) u kojem se navodi „*da je Savjet RTCG na sjednici održanoj ... 15.12.2017.g., razmotrio Izvještaj Komisije za predstavke i prigovore slušalaca i gledalaca br. 01-6731 od 14.12.2017. godine i donio Preporuku da se prihvati prigovor*“.

Kao sastavni dio izjašnjenja dostavljen je Izvještaj Komisije za predstavke i prigovore slušalaca i gledalaca akt br. 01-6731 od 14.12.2017.g. (u daljem tekstu: Izvještaj). U njemu se navodi da:

- su „*emitovanjem priloga o djevojčici iz Bijelog Polja, čiji je apel za pomoć 'zapalio' društvene mreže, htjeli ... da ukažu na mogućnost zloupotrebe maloljetnice*“.
- su „*u ilustraciji priče, koristili ... isječke iz novina i internet portala gdje je objavljena fotografija djevojčice i njeno ime*“, a „*u montaži su zaštitili njen lik*“. Međutim, kako se navodi „*na žalost, kako je kasnije uočeno, u jednom ponovljenom kadru (na početku i na kraju priloga) moglo se pročitati njeno ime i prezime*“. Ukazuju da se „*radilo o nenamjernoj grešci*“.
- „*smatraju da nijesu prekršili standarde, jer sama intonacija priloga bila je usmjerena u pravcu zaštite djevojčice*“ i da je „*navedeno na kraju priloga, da se majka djevojčice obratila centrima za socijalni rad kako bi joj pomogli da pokrene proceduru preuzimanja starateljstva nad djevojčicom*“.

U izjašnjenju se kaže i da je Komisija, nakon „*upoznavanja*“ sa prigovorom i odgovorom uredničkog tima zaključila da se „*u osporenom prilogu prekršen ... profesionalni standard koji se odnosi na predstavljanje posebnih kategorija u društvu, u ovom slučaju maloljetnika, koji upućuje da se ne smije emitovati snimak osobe ispod 18 godina i otkriti identitet što je u ovom slučaju učinjeno*“.

Na osnovu informacija i navoda sadržanih u prigovoru i izjašnjenju emitera, može se konstatovati sljedeće:

1. Dana **18. novembra 2017. godine**, emiter je u okviru informativne emisije „**Dnevnik**“, emitovane na TVCG1, u terminu od 19:47:57 do 19:50:53 sati (2 minuta 56 sekundi), emitovao prilog sljedeće sadržine (transkript):

Najava priloga: „*Centri za socijalni rad iz Bijelog Polja i Mojkovca sa posebnom pažnjom prate situaciju u porodici Veselina Mirovića, čija je maloljetna ćerka, preko društvenih mreža, zatražila humanitarnu pomoć. Tvrde da dokumentacija tih ustanova demantuje navode da su zaboravljeni, te da im je uskraćeno pravo na socijalna davanja*“.

Novinarski tekst (OFF): „*Na ljestvici događaja koji se ovih dana zaokupljali pažnju javnosti svakako je i priča o porodici Mirović. Sve je počelo apelom za pomoć kojim se, preko društvenih mreža, obratila četrnaestogodišnja ćerka Veselina Mirovića, ukazujući na težak zdravstveni problem svoga oca i nemaštinu u kojoj sa njim žive ona i brat. Djevojčica je u pismu navela da njenog oca u životu održavaju aparati u jednoj beogradskoj bolnici, dok ona sa bratom jedva preživljava, bez struje, vode i hrane. Reagovali su Centri za socijalni rad iz Bijelog Polja i Mojkovca i priča je dobila potpuno drugačiji obrt*“.

Navedeni dio priloga pokriven je slikama (screenshot) članaka sa različitih portala na kojem se, između ostalog, vide i fotografije djevojčice o kojoj je riječ u prilogu: „*Djevojčici iz Bijelo Polja hitno*“

potrebna pomoć – Anji Mirović (14) iz Bijelog Polja hitno je potrebna bilo kakva pomoć", kao i tekst „Anja moli sve nas za pomoć: Mom tati otkazuju organi, gladujem, nemam za grejanje, ne mogu ni u školu da idem (FOTO) ispod kojeg se nalazi slika djevojčice. Na korištenim fotografijama djevojčice, pojedini djelovi (oči) su zamagljeni (blurovani).

Slijede video izjave direktora Bijelo Polje Admira Mustajbašića i direktorice Centra za socijalni rad Mojkovac Sonje Damjanović.

Admir Mustajbašić: „Dežurni socijalni radnik me je obavijestio da je u tom stanu bilo imalo i struje i vode i bilo je toplo, imali su hrane i interneta."

Sonja Damjanović: „On je prosto zatečen, čovjek u svom stanu, sa kćerkom, zapravo i kao što sam rekla, demantovali su navode, zapravo i bili su prosto iznenađeni, znači nisu očekivali da se javno predstavi ta njihova situacija."

Novinarski tekst (OFF): „Zatečena je i crnogorska javnost koja je, u prvi mah, bila voljna da pomogne maloljetnoj djeci. Umjesto humanitarne akcije, otvoreno je pitanje o tome – jesu li u ovom slučaju zloupotrebljena djeca?"

Sonja Damjanović: „Javno eksponiranje, zapravo, nije možda način da, ovaj, da iznosite svoju tešku situaciju kada znate, znači, da postoje institucije koje se odgovorno, time bave."

Admir Mustajbašić: „U Crnoj Gori imate dosta roditelja koji su bolesni, ali se ne bave ovakvim stvarima, razumijete. Njima se pomaže, čak smo kontaktirali Klinički centar u Podgorici, naše Ministarstvo, gdje će, ovaj, se sva moguća pomoć, zdravstvena, pružiti Veselinu Miroviću, da ovaj, kako bi se njegovo zdravstveno stanje poboljšalo."

Novinarski tekst (OFF): „Nameće se pitanje – da li su društvene mreže preuzele ulogu nadležnih institucija, a društvo postalo lakovjerno i spremno da na adrese odgovornih za rješavanje socijalnih pitanja tek tako uputi negativna reaganja."

Admir Mustajbašić: „Sve mjere i zaštite iz domena socijalne i dječije zaštite su upotrijebljeni prema njima i to više puta."

Prilog se nastavlja izjavom novinark (stand up) ispred zgrade u kojoj živi porodica Mirović i na koju pokazuje tokom priloga.

Vanja Rakonjac, novinar RTCG: „Glavni akter ove priče, Veselin Mirović, živi u zgradi iza nas u Mojkovcu (prim.aut. pokazuje na zgradu) i nije pristao na susret sa ekipom Televizije Crne Gore. U telefonskom razgovoru rekao nam je da su mu mediji prčinili veliku štetu. Neprocijenjive su, kako je dodao, i posljedice po njegovo zdravlje, jer su ljudi koji su bili spremni da mu finansijski pomognu za liječenje, od te namjere odustali.

Novinarski tekst (OFF): „I za Veselinovu nevjenčanu suprugu, koja ga je, prije nekoliko godina napustila, neprihvatljiva je trenutna situacija. Obratila se bjelopoljskom Centru za socijalni rad da joj pomogne pri traženju starateljstva nad svojom djecom, što ukazuje na to da se priči o Mirovićima još ne nazire epilog."

Navedeni dio priloga je pokriven slikama (screenshot) članaka sa različitih portala: „APEL ZA POMOĆ", sa sadržajem kako slijedi... "Četrnaestogodišnja djevojčica iz Bijelog Polja, Anja Mirović, obratila se NVO 'Banka hrane' pismom potresne sadržine", zatim „Djevojčici iz Bijelo Polja hitno potrebna pomoć – Anji Mirović (14) iz Bijelog Polja hitno je potrebna bilo kakva pomoć", kao i tekst „Anja moli sve nas za pomoć: Mom tati otkazuju organi, gladujem, nemam za grejanje, ne mogu ni u školu da idem" (FOTO).

2. Članom 48 stav 3 Zakona zabranjeno je objavljivanje informacije kojom se otkriva identitet maloljetnika do 18. godine života uključenog u slučajeve bilo kojeg oblika nasilja, bez obzira da li je svjedok, žrtva ili izvršilac, niti iznositi pojedinosti iz porodičnih odnosa i privatnog života djeteta.
3. Članom 6 stav 1 alineja h) Pravilnika zabranjeno je emitovanje programskih sadržaja kojima se očigledno može nanijeti šteta fizičkom, duševnom ili moralnom razvoju ili dobrobiti maloljetnika ili drugih ranjivih osoba.
4. Članom 20 stav 2 Pravilnika propisano je da se lični podaci maloljetnika i pojedinosti iz njihovih porodičnih odnosa i privatnog života ne smiju objavljivati u slučajevima u kojima bi dovelo do ugrožavanja njihovih interesa i dostojanstva.
5. Emitovanjem predmetnog priloga sa fotografijama četrnaestogodišnje djevojčice (slike članaka sa različitih portala na kojem se, između ostalog, vide i fotografije djevojčice o kojoj je riječ u prilogu: „Djevojčici iz Bijelo Polja hitno potrebna pomoć – Anji Mirović (14) iz Bijelog Polja hitno je potrebna

bllo kakva pomoć", kao i tekst „Anja moli sve nas za pomoć: Mom tati otkazuju organi, gladujem, nemam za grejanje, ne mogu ni u školu da idem (FOTO) ispod kojeg se nalazi slika djevojčice), emiter je otkrio indentitet (lične podatke) maloljetnika (ime i starost) što je zabranjeno saglasno članu 48 stav 3 Zakona. To je urađeno i emitovanjem izjavom novinarkе (stand up) ispred zgrade u kojoj živi porodica Mirović i na koju pokazuje tokom priloga, čime je ukazano na adresu (lični podatak) na kojoj živi maloljetnica/i čime je dodatno olakšano otkrivanje njenog/njihovog identita.

U predmetnom prilogu se navode pojedinosti iz porodičnih odnosa i privatnog života maloljetnika jer se kaže da se „*apelom za pomoć ... obratila četrnaestogodišnja ćerka Veselina Mirovića, ukazujući na težak zdravstveni problem svoga oca i nemaštinu u kojoj sa njim žive ona i brat*“, da ona „*sa bratom jedva preživljava, bez struje, vode i hrane*“, da je „*...otvoreno ... pitanje o tome – jesu li u ovom slučaju zloupotrebljena djeca?*“, kao i da „*...za Veselinovu nevjenčanu suprugu, koja ga je, prije nekoliko godina napustila, neprihvatljiva je trenutna situacija. Obratila se bjelopoljskom Centru za socijalni rad da joj pomogne pri traženju starateljstva nad svojom djecom...*“. Emitovanjem pojedinosti iz porodičnih odnosa i privatnog života maloljetnika, emiter je prekršio član 48 stav 3 Zakona.

Otkrivanjem indentiteta i pojedinosti iz porodičnih odnosa i privatnog života maloljetnika, u okviru emitovanja predmetnog priloga, očigledno se može nanijeti šteta njegovom duševnom razvoju i ugrožavanju dostojanstva. Jer, pored već loših životnih uslova određenih odvojenošću od jednog roditelja, bolešću drugog roditelja, očigledno ograničenim uslovima za nesmetan razvoj i djetinjstvo, emitovanjem predmetnih priloga, maloljetnici su dodatno izloženi narušavanju njihove privatnosti. Pored toga, njihovo povezivanje ili pominjanje u vezi sa sumnjom u zloupotrebu maloljetnika za rješavanje loše zdravstvene i ekonomske situacije roditelja, može dovesti do ugrožavanja njihovog dostojanstva jer je to u društvu prepoznato kao negativna konotacija.

6. Ne dovodeći u pitanje javni interes da se ukaže na opravdanost ili osnovanost učestalih apela za animiranje javnosti u svrhu obezbjeđenja pomoći socijalno ili zdravstveno ugroženim licima, na moguću zloupotrebu maloljetnika, kao i na ulogu ili angažovanje nadležnih institucija u rješavanju ili saniranju takvih slučajeva, posebno kad su uključeni maloljetnici, Agencija ne može opravdati otkrivanje indentiteta i pojedinosti iz porodičnih odnosa i privatnog života maloljetnika.
7. Iako je emiter u prilogu koristio za pokrivalice „*isječke iz novina i internet portala gdje je objavljena fotografija djevojčice i njeno ime*“, a u „*u montaži ... zaštitio njen lik*“, propustio je da prikrije i djelove teksta koji otkrivaju lične podatke (ime, godišće). Iako emiter, s pravom, ukazuje da je „*sama intonacija priloga bila je usmjerena u pravcu zaštite djevojčice*“, prilogom je došlo do kršenja standarda vezanih za zabranu objavljivanja informacije kojima se otkriva indentitet maloljetnika do 18. godine života i iznose pojedinosti iz porodičnih odnosa i privatnog života djeteta.

Na osnovu navedenog, a uvažavajući činjenicu da je saglasno tački 7.1 Odobrenja za emitovanje O-TV-J-01 od 25.01.2013. godine, emiter odgovoran za sadržinu emitovanog programa, u skladu sa Zakonom o elektronskim medijima, može se zaključiti i utvrditi da je emiter objavljivanjem spornog programskog sadržaja prekršio čl. 48 stav 3 Zakona i čl. 6 stav 1 alineja h) i 20 stav 2 Pravilnika.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktor Agencije je, saglasno čl. 139, 140 i 141. Zakona o elektronskim medijima, donio odluku kojom se emiteru izriče upravno-nadzorna mjera upozorenja i nalaže da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru programa „TV CG1“ sa standardima definisanim u Zakonu o elektronskim medijima, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju za emitovanje.

Emiteru je naloženo i da u skladu sa čl. 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima izrečenu mjeru upozorenja objavi u svom informativnom programu.

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog prijema.

Dostavljeno:

- Savjet „Radio i Televizija Crne Gore“, predsjednik
- „Radio i Televizija Crne Gore“ d.o.o., izvršna direktorica
- „Televizija Crne Gore“, direktor
- Arhiva

DIREKTOR
Abaz Džafić

